Kuntaliitto
Kommunförbundet

Lausunto

Dnro 339/03/2017

29.3.2017

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Torstaina 6.4.2017 klo 10.00

Valtioneuvoston ruokapoliittinen selonteko eduskunnalle

Selonteko on erittäin kattava kokonaisuus ja käsittelee ruokapolitiikan laajasti alkutuotannosta, elintarviketeollisuuden, vähittäiskaupan ja jakelukanavien kautta tiedostavaan kuluttajaan, jolle halutaan tarjota kestävästi ja eettisesti tuotettua maukasta ja turvallista kotimaista ruokaa. Selonteon jokaisen kappaleen lopussa olevat "Mitä pitää tehdä?"-laatikot selkeyttävät tarvittavia toimenpiteitä.

Selonteossa nostettiin voimakkaasti esiin elintarvikealan kannattavuuden parantaminen. Maatilayritysten kehittäminen, kannattavuus ja jatkuvuuden varmistaminen luovat edellytyksiä myös elintarviketuotantoa palveleville teollisuudenaloille ja yrityksille. Kannattava alkutuotanto ja elintarviketeollisuus edistävät työllisyyttä ja parantavat myös kuntien elinvoimaa ja tämä onkin tuotu selonteossa aikaisempaa selvemmin esille. Toimenpiteisiin voisi lisätä selvitystyön siitä, miten paikallisen ruoan käyttö tukee kunnan ja alueen elinvoimaa.

Kunnilla tärkeä rooli ruokapolitiikassa

Kunnilla on merkittävä rooli hankinnoissa, ruokapalvelujen tarjoajana sekä kasvattajana ja opetuspalveluiden järjestäjänä. Ruokakasvatus ja kouluruokailu ovat erittäin keskeisiä myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta. Monissa kunnissa myös alkutuotanto sekä elintarviketeollisuus ovat elinvoiman kannalta keskeisiä. Tyrnävän slogan "Laatumukuloita pelloilla ja pirteissä" tuo hyvin esiin sen, että kunnat voivat yhdistää alkutuotannon, tuotekehityksen sekä kasvatuksen ja nuoriin panostamisen paikallisesti kuntastrategiassa. Myös kuntien hankinnat nähdään strategisena työvälineenä.

Selonteossa on otettu esiin kuntien rooli hankinnoissa ja mahdollisuus tukea päätöksillä myös paikallista elinvoimaa. Erityisesti sote- ja maakuntauudistuksessa julkisten ruokapalveluiden osalta on varmistettava, että julkiset ruokapalvelut voivat käyttää paikallisten ja alueellisten mikro- ja pk-yritysten elintarviketarjontaa, jota puolestaan voidaan kehittää ja monipuolistaa ruokapalveluiden kanssa tehtävällä yhteistyöllä. Tämä edellyttää mm. neuvontaa ja koulutusta kaikille ruokaketjun toimijoille. Ruokapalveluiden valtakunnallinen keskittyminen voi hankaloittaa ns. lähiruoan hyödyntämistä. Selonteossa tulisi kyseenalaistaa myös pelkästään suurten tuotantoyksiköiden kannattavuutta. Pienissä, paikallisissa ruokapalveluyksiköissä paikallisen ja kotimaisen ruoan käyttö ja selonteossa tärkeäksi nostettu ruokakasvatus on helpompi toteuttaa.

Tavoitteena on saada kuntien strategioihin kirjaukset kotimaisten, vastuullisesti tuotettujen elintarvikkeiden hankinnasta. Taloudellisten mittareiden lisäksi hankinnoissa halutaan korostaa laatua, ravitsemusta, tuoreutta, sesonginmukaisuutta, kestävää kehitystä ja paikallisuutta. Tämä edellyttää kuntapäättäjille kohdistettua viestintää ja tiedottamista. Paikallisten tuotettujen raaka-aineiden kannalta ongelmana on usein se, että lähituottajat eivät pysty tarjoamaan riittävän suuria raaka-ainemääriä suurten ruokapalveluyksiköiden tarpeisiin. Tämän ongelman ratkaisemiseksi pienten ja keskisuurten yritysten mahdollisuuksia päästä joustavammin tarjoamaan tuotteitaan keittiöiden ruokalistoille voidaan tukea kehittämällä hankintaosaamista uudenhankintalain mahdollisuuksia hyödyntäen. Kuntaliitto on tehnyt useita vuosia yhteistyötä erkostoissaan mm. EkoCentrian kanssa näiden tavoitteiden edistämiseksi. Selonteko tukee vin tätä työtä myös tulevaisuudessa.

SUOMEN KUNTALIITTO

Tarja Hartikainen

www.kunnat.net
www.kommunerna.net

Suomen Kuntaliitto
Toinen linja 14,00530 Helsinki
PL 200, 00101 Helsinki
Puh. 09 7711,faksi 09 771 2291
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
Andra linjen 14,00530 Helsingfors
PB 200, 00101 Helsingfors
Tfn 09 7711, fax 09 771 2291
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi